

การประเมินคุณค่าของวารสารไทยทางการแพทย์

นางสาวพรทิพย์ อาณาประโยชน์

006860

วิทยานิพนธ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๖๓

I16305826

AN EVALUATION OF THAI MEDICAL PERIODICALS

Miss Porntip Anaprayort

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Library Science

Graduate School

Chulalongkorn University

1980

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การประเมินคุณค่าของวารสารไทยทางการแพทย์
 โดย นางสาวพรทิพย์ อาณาประโยชน์
 ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์
 อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์อุทัย ทุดิยะโพธิ
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เยาวดี วิบูลย์ศรี

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของ
 การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

สุประดิษฐ์ ยืนนา
 คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
 (รองศาสตราจารย์ ดร. สุประดิษฐ์ ยืนนา)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ศิริประวีร์ แฝงสกล
 ประธานกรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สิริประวีร์ แฝงสกล)

อุทัย ทุดิยะโพธิ
 กรรมการ
 (อาจารย์อุทัย ทุดิยะโพธิ)

เยาวดี วิบูลย์ศรี
 กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เยาวดี วิบูลย์ศรี)

ประเสริฐ ทองเจริญ
 กรรมการ
 (ศาสตราจารย์นายแพทย์ประเสริฐ ทองเจริญ)

ชลธิชา สุทธิจันทร์กุล
 กรรมการ
 (อาจารย์ชลธิชา สุทธิจันทร์กุล)

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การประเมินคุณค่าของวารสารไทยทางการแพทย์
ชื่อนิสิต นางสาวพรทิพย์ อาณาประโยชน์
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์อุทัย ทุดิยะโพธิ
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เยวดี วิบูลย์ศรี
ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์
ปีการศึกษา ๒๕๒๓

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและวิเคราะห์คุณภาพของวารสารไทยทางการแพทย์ ที่ยังคงจัดทำอยู่จนถึงปัจจุบัน วารสารที่นำมาประเมินคุณค่ามีจำนวนทั้งสิ้น ๕๕ ชื่อเรื่อง แยกเป็นวารสาร ๒ ประเภท คือ วารสารไทยทางการแพทย์ ประเภท ก. สำหรับผู้อ่านในวงการแพทย์ จำนวน ๕๔ ชื่อเรื่อง และวารสารไทยทางการแพทย์ ประเภท ข. สำหรับผู้อ่านทั่วไป จำนวน ๓๑ ชื่อเรื่อง ในการประเมินคุณภาพของวารสารไทยทางการแพทย์ ทั้ง ๒ ประเภท ได้นำส่วนประกอบต่าง ๆ ของวารสารซึ่งได้แก่ รูปเล่มการพิมพ์และเนื้อเรื่อง มาสร้างเป็นเกณฑ์ขึ้น ๒ ชุด เพื่อวิเคราะห์วารสารแต่ละชื่อเรื่องโดยละเอียด และวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งปรากฏผลการวิจัย ดังนี้

วารสารไทยทางการแพทย์ส่วนใหญ่จัดทำขึ้นระหว่าง พ.ศ. ๒๕๑๕-๒๕๒๓ โดยหน่วยงานทางราชการ สาขาวิชาของวารสารที่มีการจัดทำมากที่สุดคือ สาขาการแพทย์ทั่วไปและสาธารณสุข วารสารเหล่านี้ส่วนใหญ่มีคุณภาพโดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ดี วารสารไทยทางการแพทย์ ประเภท ก. เล่มที่ได้คะแนนสูงสุด ได้คะแนนร้อยละ ๕๓.๖๕ เล่มที่ได้คะแนนต่ำสุด ได้คะแนนร้อยละ ๕๕.๕๖ วารสารไทยทางการแพทย์ ประเภท ข. เล่มที่ได้คะแนนสูงสุด ได้คะแนนร้อยละ ๑๐๐ เล่มที่ได้คะแนนต่ำสุดได้คะแนนร้อยละ ๗๓.๕๓ ข้อบกพร่องที่สำคัญของวารสารทั้ง ๒ ประเภท คือ วารสารส่วนใหญ่ไม่ได้จัดทำตรรกะดีเพื่อเป็นเครื่องช่วยค้น นอกจากนี้ยังพบว่าวารสารไทยทางการแพทย์เฉพาะสาขาวิชายังมีปริมาณไม่มากเท่าที่ควร และ

วารสารส่วนใหญ่ขาดการให้ เลขสากลประจำวารสาร

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บรรณาธิการวารสารไทยทางการแพทย์ควรเร่งจัดทำบรรณนิท้ายเล่มเพื่อความสะดวกในการค้นเรื่อง ควรติดต่อขอรหัสเลขสากลประจำวารสารจากหอสมุดแห่งชาติ ซึ่งทำหน้าที่เป็นศูนย์ข้อมูลวารสารระหว่างชาติแห่งประเทศไทย ควรจัดทำวารสารเฉพาะสาขาวิชาในปริมาณที่เพิ่มขึ้น และควรจัดส่งวารสารที่ผลิตไปให้กองหอสมุด มหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งทำหน้าที่เป็น National Focal Point อย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ห้องสมุดที่เป็น National Focal Point ควรจะได้จัดพิมพ์วารสารประเภทบรรณนิทท้ายวารสารของสิ่งพิมพ์ทางการแพทย์ในประเทศขึ้น และควรมีการกำหนดมาตรฐานด้านการจัดทำวารสารไทยทางการแพทย์ขึ้น อันจะเป็นผลให้ข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการจัดทำวารสารเหล่านี้หมดไป.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title An Evaluation of Thai Medical Periodicals
Name Miss Porntip Anaprayort
Thesis Advisors Miss Uthai Dhutiyabhodhi
 Assistant Professor Dr. Yavadee Vibulsri
Department Library Science
Academic Year 1980

ABSTRACT

The objectives of this thesis is to study and analyse the quality of current Thai medical periodicals. Eighty-five periodicals were evaluated in this study. The periodicals were divided into 2 categories. In category A, were 54 periodicals published for physicians, and category B, consisted of 31 periodicals published for laymen. Criteria was based on format and content. The data was analysed and the results were presented in the forms of percentage, mean and standard deviation.

The data revealed that most Thai medical periodicals were published between B.E. 2515 to B.E. 2523 by official publishers. The largest number of publications dealt with general medicine. By the grading system used, most of the periodicals analysed received good marks. The scores in Category A ranged from 93.65 % to 55.56 %, and the scores in Category B ranged from 100 % to 73.53 %. Indexing was largely neglected. Furthermore the quantity of the periodicals in specialized subjects was insufficient. The International Standard Serial Numbers have not yet been assigned to these periodicals.

The study indicates the following : editors of Thai medical periodicals should publish indexes immediately to facilitate the retrieval of information ; should contact National Library (International Serial Data System (ISDS) National Center) in order to get an ISSN ; should produce a more sufficient quantity of specific periodicals ; should send periodicals continuously to the Library Division, Mahidol University, which acts as health science National Focal Point. The National Focal Point Library should initiate a publishing index of the health science literature produced in the country. Furthermore a standard of publishing Thai medical periodicals should be set up so that all the defects mentioned can be eliminated.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ช

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์อุทัย ทุตริยะโพธิ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เขาวดี ธิบุญศรี อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัยเป็นอย่างสูง ที่ได้กรุณาสละเวลาให้คำแนะนำและตรวจแก้ไขข้อบกพร่อง ขอขอบพระคุณศาสตราจารย์ นายแพทย์ประเสริฐ ทองเจริญ ที่กรุณาให้คำแนะนำบางประการและค้นหาเอกสารบางเรื่องให้

นอกจากนี้ ขอขอบพระคุณอาจารย์ณรงค์ สมพงษ์ ในด้านภาพประกอบงานวิจัย ตลอดจนพี่ เพื่อน น้องทุกท่านที่ได้กล่าวนาม ณ ที่นี้ แต่มีส่วนช่วยให้วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลงด้วยดี

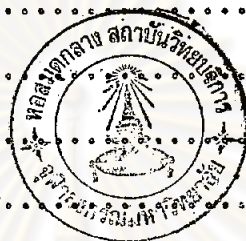
พรทิพย์ อาณาประโยชน์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ช
รายการตารางประกอบ	ฅ
รายการภาพประกอบ	ฉ

บทที่

๑. บทนำ	๑
ความเป็นมาของปัญหา	๑
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๒
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๔
ขอบเขตของงานวิจัย	๔
วิธีดำเนินการค้นคว้าวิจัย	๖
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	๗
ข้อจำกัดในการวิจัย	๗
ความหมายของคำที่ใช้ในการวิจัย	๘
๒. ความหมาย ประเภท และประวัติความเป็นมาของวารสารทางการแพทย์ ..	๙
ความหมายของวารสาร	๙
ประเภทของวารสาร	๙
กำหนดออกของวารสาร	๑๒
ประวัติความเป็นมาของวารสารทางการแพทย์ของต่างประเทศ	๑๓
ฝรั่งเศส	๑๖
อังกฤษ	๑๗

สหรัฐอเมริกา	๑๙
ญี่ปุ่น	๓๐
ประวัติวารสารไทยทางการแพทย์	๔๐
๓. วิธีดำเนินการวิจัย	๕๘
๔. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๗๒
๕. สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ	๑๒๕
บรรณานุกรม	๑๓๓
ภาคผนวก	๑๓๙
ประวัติผู้เขียน	๒๔๕

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
๑. ปริมาณของวารสารไทยทางการแพทย์ ประเภท ก. จำแนกตามปีที่จัดทำ	๗๒
๒. ปริมาณของวารสารไทยทางการแพทย์ ประเภท ข. จำแนกตามปีที่จัดทำ	๗๓
๓. ปริมาณของวารสารไทยทางการแพทย์รวมประเภท ก. และประเภท ข. จำแนกตามปีที่จัดทำ	๗๔
๔. จำนวนวารสารไทยทางการแพทย์ ประเภท ก. จำแนกตามหน่วยงาน/ เจ้าของ ที่จัดทำวารสาร	๗๕
๕. จำนวนวารสารไทยทางการแพทย์ ประเภท ข. จำแนกตามหน่วยงาน/ เจ้าของ ที่จัดทำวารสาร	๗๕
๖. รายชื่อและจำนวนวารสารไทยทางการแพทย์รวมประเภท ก. และ ประเภท ข. จำแนกตามหน่วยงาน/เจ้าของ ที่จัดทำวารสาร	๘๒
๗. จำนวนหน่วยงานและจำนวนวารสารไทยทางการแพทย์ ประเภท ก. จำแนกตามที่ตั้งทางภูมิศาสตร์	๘๕
๘. จำนวนหน่วยงานและจำนวนวารสารไทยทางการแพทย์ ประเภท ข. จำแนกตามที่ตั้งทางภูมิศาสตร์	๘๕
๙. จำนวนหน่วยงานและจำนวนวารสารไทยทางการแพทย์รวมประเภท ก. และประเภท ข. จำแนกตามที่ตั้งทางภูมิศาสตร์	๘๐
๑๐. จำนวนและคำร้อยละของวารสารไทยทางการแพทย์ ประเภท ก. จำแนกตามสาขาวิชา	๘๑
๑๑. จำนวนและคำร้อยละของวารสารไทยทางการแพทย์ ประเภท ข. จำแนกตามสาขาวิชา	๘๓
๑๒. จำนวนและคำร้อยละของวารสารไทยทางการแพทย์รวมประเภท ก. และประเภท ข. จำแนกตามสาขาวิชา	๘๕

ตารางที่

หน้า

๑๓. ผลการประเมินคุณค่าวารสารไทยทางการแพทย์ ประเภท ก. แต่ละ
เล่ม เรียงตามลำดับอักษรของชื่อวารสาร ๘๖

๑๔. จำนวนและชื่อวารสารไทยทางการแพทย์ ประเภท ก. ๔๔ ชื่อเรื่อง
จำแนกตามคะแนนที่ประเมินได้ตามลำดับ ๑๐๐

๑๕. คะแนนส่วนประกอบของวารสารไทยทางการแพทย์ ประเภท ก.
แต่ละ เล่มตาม เกณฑ์ ๑๐๔

๑๖. คะแนนเฉลี่ยของวารสารไทยทางการแพทย์ ประเภท ก. แต่ละ
ลักษณะตาม เกณฑ์ ๑๑๐

๑๗. ผลการประเมินคุณค่าวารสารไทยทางการแพทย์ ประเภท ข. แต่ละ
เล่ม เรียงตามลำดับอักษรของชื่อวารสาร ๑๑๔

๑๘. จำนวนและชื่อวารสารไทยทางการแพทย์ ประเภท ข. ๓๑ ชื่อเรื่อง
จำแนกตามคะแนนที่ประเมินได้ตามลำดับ ๑๑๖

๑๙. คะแนนส่วนประกอบของวารสารไทยทางการแพทย์ ประเภท ข.
แต่ละ เล่มตาม เกณฑ์ ๑๑๙

๒๐. คะแนนเฉลี่ยของวารสารไทยทางการแพทย์ ประเภท ข. แต่ละ
ลักษณะตาม เกณฑ์ ๑๒๒

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการภาพประกอบ

วารสารไทยทางการแพทย์ ประเภท ก.

ภาพประกอบที่	หน้า
๑. การอนามัยและสิ่งแวดล้อม	๑๔๑
๒. จดหมายเหตุทางแพทย์	๑๔๒
๓. จุลสารชมรมแพทย์โรคติดต่อแห่งประเทศไทย	๑๔๓
๔. จุฬาลงกรณ์เวชสาร	๑๔๔
๕. เชียงใหม่ทันตแพทย์สาร	๑๔๕
๖. เชียงใหม่เวชสาร	๑๔๖
๗. เทคนิคการแพทย์สาร	๑๔๗
๘. ไทยเภสัชสาร	๑๔๘
๙. นิตยสารโรงพยาบาลกลาง	๑๔๙
๑๐. นิตยสารสมาคมวิทยาลัยศัลยแพทยนานาชาติแห่งประเทศไทย	๑๕๐
๑๑. แพทยสภาสาร	๑๕๑
๑๒. แพทยสารทหารอากาศ	๑๕๒
๑๓. เภสัชวิทยา	๑๕๓
๑๔. โภชนาการสาร	๑๕๔
๑๕. รังสีวิทยาสาร	๑๕๕
๑๖. รามาธิบดีเวชสาร	๑๕๖
๑๗. วชิรเวชสาร	๑๕๗
๑๘. วารสารกรมการแพทย์	๑๕๘
๑๙. วารสารการแพทย์	๑๕๙
๒๐. วารสารของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์	๑๖๐
๒๑. วารสารคณะพยาบาลศาสตร์	๑๖๑

ภาพประกอบที่

หน้า

๒๒. วารสารจิตวิทยาคลินิก	๑๖๒
๒๓. วารสารชมรมแพทย์ทางกายโรค	๑๖๓
๒๔. วารสารทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๑๖๔
๒๕. วารสารเทคนิคการแพทย์ เชียงใหม่	๑๖๕
๒๖. วารสารนิติวิทยาศาสตร์	๑๖๖
๒๗. วารสารพยาบาล	๑๖๗
๒๘. วารสารแพทยนารี	๑๖๘
๒๙. วารสารเภสัชกรรมสมาคมแห่งประเทศไทย	๑๖๙
๓๐. วารสารเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล	๑๗๐
๓๑. วารสารยูโร	๑๗๑
๓๒. วารสารรังสีเทคนิค	๑๗๒
๓๓. วารสารโรคมะเร็ง	๑๗๓
๓๔. วารสารวัณโรคและโรคทรวงอก	๑๗๔
๓๕. วารสารวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๑๗๕
๓๖. วารสารสมาคมกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย	๑๗๖
๓๗. วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย	๑๗๗
๓๘. วารสารสมาคมปาราลิตวิทยาและอายุรศาสตร์เขตร้อนแห่งประเทศไทย	๑๗๘
๓๙. วารสารสมาคมออร์โธปิดิกส์แห่งประเทศไทย	๑๗๙
๔๐. วารสารสัตวแพทย์	๑๘๐
๔๑. วารสารสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	๑๘๑
๔๒. วิทยาลัยทันตแพทยศาสตร์	๑๘๒
๔๓. วิทยาลัยสัตวแพทย์	๑๘๓
๔๔. วิทยาลัยเภสัชศาสตร์	๑๘๔

ภาพประกอบที่

หน้า

๔๕. วิทยาลัยสาร	๑๘๕
๔๖. เวชสารสัตวแพทย์	๑๘๖
๔๗. เวชปฏิบัติทั่วไป	๑๘๗
๔๘. เวชปฏิบัติบันทึก	๑๘๘
๔๙. เวชสารแพทย์ตำรวจ	๑๘๙
๕๐. สัตวแพทย์สาร	๑๙๐
๕๑. สารคณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยมหิดล	๑๙๑
๕๒. สารศิริราช	๑๙๒
๕๓. Hospital Medicine	๑๙๓
๕๔. Thai Medical Journal	๑๙๔

วารสารไทยทางการแพทย์ ประเภท ข.

๑. ไกล่หมอ	๑๙๖
๒. ชีวิตใหม่	๑๙๗
๓. แพทย์	๑๙๘
๔. แม่และเด็ก	๑๙๙
๕. แม่และเด็ก	๒๐๐
๖. รามาริบัติ	๒๐๑
๗. ลำปางเวชสาร	๒๐๒
๘. วารสารกองสุขาภิบาล	๒๐๓
๙. วารสารกายภาพบำบัด	๒๐๔
๑๐. วารสารชมรมแพทย์ชนบท	๒๐๕
๑๑. วารสารเบาหวาน	๒๐๖
๑๒. วารสารแพทย์นครสัมพันธ์	๒๐๗

ภาพประกอบที่

หน้า

๑๓. วารสารมาลาเรีย	๒๐๘
๑๔. วารสารโรคติดต่อ	๒๐๙
๑๕. วารสารโรงพยาบาลกรุงเทพคริสเตียน	๒๑๐
๑๖. วารสารโรงพยาบาลขอนแก่น	๒๑๑
๑๗. วารสารโรงพยาบาลชลบุรี	๒๑๒
๑๘. วารสารโรงพยาบาลพุทธชินราช	๒๑๓
๑๙. วารสารโรงพยาบาลสุโขทัย	๒๑๔
๒๐. วารสารศูนย์แพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น	๒๑๕
๒๑. วารสารสาธารณสุข จังหวัดเพชรบูรณ์	๒๑๖
๒๒. วารสารสาธารณสุข สิงห์บุรี	๒๑๗
๒๓. วารสารสุขภาพ	๒๑๘
๒๔. วารสารสุขศึกษา	๒๑๙
๒๕. วารสารองค์การเภสัชกรรม	๒๒๐
๒๖. วารสารอาหารและยา	๒๒๑
๒๗. เวชสารโรงพยาบาลนครราชสีมา	๒๒๒
๒๘. สมองโอรุสภากาชาด	๒๒๓
๒๙. สามศาสตร์	๒๒๔
๓๐. หมอชาวบ้าน	๒๒๕
๓๑. อนามัยครอบครัว	๒๒๖